

РОЗДІЛ IV. ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК 378.637:016:78

Вей Лімін

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ORCID ID 0000-0002-4219-278X

DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/236-246

ФАХОВО-КОМУНІКАТИВНИЙ НАПРЯМОК ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАГІСТРАНТІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Стаття розкриває специфіку фахово-комунікативного напрямку формування творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва. Визначено основні аспекти готовності магістрантів музичного мистецтва застосовувати фахові знання у практичній діяльності, що охоплюють уміння встановлювати взаєморозуміння з учнями, спілкуватися з ними та співпрацювати, а також розповсюджувати й упроваджувати в навчальний процес інформаційні технології, широко використовувати різноманітні засоби мультимедіа. Готовність магістрантів музичного мистецтва застосовувати фахові знання під час проведення виробничої практики охоплює активні форми міжособистісного спілкування, а також сформованість досвіду навчально-творчої роботи з використанням інноваційних методів, засобів та прийомів.

Ключові слова: магістранти музичного мистецтва, творча самореалізація, практична діяльність, фахово-комунікативний напрямок, готовність, засоби мультимедіа.

Постановка проблеми. Специфіка підготовки магістрантів музичного мистецтва охоплює різновид надання освітніх послуг мистецько-педагогічними закладами вищої освіти, що включають культурно-освітні, мистецько-фахові, наукові центри та виконавські навчальні колективи. Структурна унікальність навчальних програм таких закладів освіти дозволяє їм не лише транслювати, пропагувати і відтворювати традиційні та сучасні мистецько-естетичні цінності, але й досліджувати їх формування в магістрантів музичного мистецтва, з урахуванням особливостей подальшої професійної діяльності (вокально-хорової, теоретико-методичної, інструментально-оркестрової, художньо-педагогічної тощо). Зважаючи на комунікативну за своєю природою педагогічну діяльність, яка охоплює вміння будувати відносини з учнями, важливим показником постає готовність магістрантів музичного мистецтва застосовувати фахові знання під час використання засобів мультимедіа, що пов'язано з розвитком їхньої інформаційно-комунікаційної компетентності.

Аналіз актуальних досліджень. Проблему творчого самовдосконалення особистості у процесі комунікативної діяльності розглянуто в багатьох працях відомих учених, психологів і педагогів

(В. Андрєєв, Б. Вульф, І. Демакова, В. Кан-Калик, О. Леонтєв, А. Мудрик, В. Сластьонін, В. Харкін, В. Якунін та ін.). Значний інтерес проблема самореалізації особистості викликає в українських учених (І. Бех, В. Муляр, В. Радул, Г. Волкова, В. Демиденко, Н. Комісаренко, О. Киричук, А. Ковальова, В. Семиченко, С. Сисоєва та ін.). Питання підготовки майбутніх учителів музики до продуктивної комунікативної діяльності розглядали Е. Абдуллін, О. Апраксина, Н. Гуральник, Л. Коваль, А. Козир, Л. Куненко, Л. Масол, О. Михайліченко, І. Мостова, С. Науменко, О. Олексюк, Г. Падалка, Л. Паньків, Т. Пляченко, Г. Побережна, О. Ростовський, О. Рудницька, В. Федоришин, В. Шульгіна, О. Щолокова, Д. Юник та ін. Серед авторів, які досліджували питання міжособистісного спілкування, можна побачити представників різних галузей науки (Г. Андрєєва, О. Бодальов, Л. Виготський, В. Власенко, Я. Коломінський, Є. Коротаєвої, Б. Ломов, В. Мясіщев, Г. Нейгауз, Н. Обозов, В. Петровський та ін.), кожен із яких виокремлює певний погляд на його структуру й особливості, водночас розуміння ключової дефініції залишається незмінним.

Метою статті є розкриття специфіки фахово-комунікативного напрямку формування творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва, визначення їх готовності застосовувати фахові знання у практичній діяльності, що охоплюють уміння творчої взаємодії з учнями. Готовність магістрантів музичного мистецтва застосовувати фахові знання у практичній діяльності охоплює різноманітні форми міжособистісного спілкування.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано низку взаємодоповнювальних та взаємопов'язаних методів дослідження, як-от: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Фахово-комунікативний напрямок формування творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва охоплює широке застосування ними набутих інформаційно-комунікаційних знань у процесі використання засобів мультимедіа. Доречно зазначити, що в широкому розумінні термін мультимедіа вживають як сукупність методів, засобів та операційних дій з інформацією, що відображається на багатозначності його тлумачення. Тому в науковій літературі розмежовують дане поняття на три основні напрямки: спосіб існування та зберігання інформаційних ресурсів різного виду; технічне обладнання/технічні засоби, що уможливорює оперування інформацією; програмний продукт (Н. Анісімова, Ю. Казаков, А. Крапивенко, О. Пушкар та ін.).

У той самий час, інформаційно-комунікаційні технології, до складу яких відноситься мультимедіа, передбачають своєрідне комбінування новітніх і традиційних засобів спілкування, більшою мірою позначаючись на розширенні умов взаємодії та меж інформаційних каналів, демонструючи різні форми подання, перетворення, зберігання та використання музичної інформації. Отже, магістр музичного мистецтва, застосовуючи дану інтерактивну технологію, підсилює ефективність вокально-хорової роботи за допомогою багаторазових звернень до нерухомих зображень, відеозображень, анімації, тексту, звукового ряду, занурюючи учнів до тонкощів того, що практикується.

Як зазначає Г.Князева, мультимедіа-технології є одним із найбільш перспективних напрямків, зважаючи на його багатоконпонентне середовище, що дозволяє створювати продукт, який міститиме колекцію зображень, тексту (з можливістю додавання прямих посилань, гіперпосилань), різні дані, дво- і тривимірну графіку, відео і мультиплікацію, широкий діапазон візуальних та звукових ефектів (голографічний звук), включаючи інтерактивний інтерфейс та інші механізми керівництва (Князева, 2010). Саме така багатofункціональність забезпечує технічне підґрунтя практичної діяльності, що уможливорює організацію індивідуальної, групової та колективної комунікації у процесі вокально-хорової роботи, а значить і постає необхідним інструментарієм для самореалізації. Зокрема, дозволяє зберігати робочу налаштованість виконавців без зниження її продуктивності в періоди дистанційного або змішаного типу навчання, пов'язаного з карантинними обмеженнями і відкриває простір для виявлення творчого потенціалу керівника.

Навігаційний характер готовності магістранта застосовувати фахові знання міститься у знанні і розумінні основних принципів функціонування сучасних мультимедіа засобів та продуктів (технології їх створення), водночас умінням диригента здійснювати свої художні наміри, швидко і правильно орієнтуватися у творчих взаємовідносинах, самореалізовуючись за допомогою виразних рухів (диригентської техніки), здійснюючи музично-виконавську комунікацію, яка проступає через «вольову ініціативу, у той самий час чутливість, гнучкість, поступливість там, де виникає відповідна ситуація, не витрачаючи свою увагу на дрібні недоліки заради спільного керівництва процесом музикування» (Горбунова та Чиби́рев, 2012, с. 128). У протилежному випадку, колективна енергія, яка має бути узгоджена діями керівника, витрачатиметься замість корисної робочої сили на переборення зовнішніх перешкод у роботі та подолання інерції колективу.

Важливою особливістю даного показника також є вибір магістром найвигіднішого/найкращого шляху демонстрації учням знань у галузі музичного мистецтва, яке передбачає володіння основними способами опрацювання текстової, графічної, звукової та відео інформації, поєднанням їх видів в одному мультимедіапродукті задля їх практичного використання (електронні публікації, створення баз даних, пошук інформації), презентацій чи доповнення (здійснення) публічних виступів. Спираючись на класифікацію, запропоновану дослідницею Л. Гавриловою, магістр музичного мистецтва, виявляючи даний показник, має можливість реалізовувати демонстраційно-моделювальні, діагностувальні, навчально-тренувальні і ігрові, довідково-інформаційні та комбіновані дії у вокально-хоровій роботі, упроваджувати у свою діяльність користування електронними підручниками, мультимедійними музичними енциклопедіями, ілюстрованими довідниками з аудіо та відеофайлами музичних творів, біографіями композиторів і музикантів, тестовими завданнями, комп'ютерними програмами-помічниками, програмами-тренажерами та іншим (Гаврилова, 2016, с. 162-163).

Також сполучну складову фахово-комунікативного напрямку роботи фахівця розкриває інший показник, а саме – готовність до включення в активні форми міжособистісного спілкування. Оскільки диригентська діяльність обумовлена тим, що його «інструментом» є колектив, відтак уміння спілкуватися, правильно орієнтуватися у взаємовідносинах, формувати їх є однією з важливих якостей музиканта. «Хто не вміє спілкуватися з людьми, не може впливати на них» (Бруно Вальтер, 1962, с. 63). Сутність міжособистісного спілкування міститься у взаємодії між людьми, що об'єктивно виявляється в характері й способах взаємних впливів (особливий вид прямого або опосередкованого впливу об'єкта на суб'єкт), у результаті якого утворюється взаємообумовленість та зв'язок, закріплюється внутрішнє відношення, яке переживається об'єктом і може бути усвідомлюваним у різному ступені.

Розглядаючи міжособистісне спілкування як своєрідну форму взаємодії, ми погоджуємося з думками Б. Ломова та Є. Коротаєвої, які стверджують, що організація педагогічного процесу неможлива «без опори на взаємодію сторін, учасників, суб'єктів освітньої ситуації» (Коротаєва, 2013). Відмітимо, що готовність до міжособистісної взаємодії магістра музичного мистецтва виявлятиме сутнісні характеристики спілкування й поставатиме одночасно і стимулом, і реакцією на поведінку інших (як сторона спілкування і як форма організації діяльності).

Важливою, на наш погляд, є керівна позиція майбутнього учителя музичного мистецтва, яка вже певним чином обумовлює стиль спілкування, у той самий час вона формується як відображення на сприйняття цієї ролі іншими учасниками, їх оцінкою, відбиваючись в особливостях спілкування. Тому особистісні якості вчителя, його авторитет є базою психолого-педагогічного впливу.

Обґрунтовуючи даний показник, беремо до уваги коректне уточнення прив'язки термінів «взаємодія» і «спілкування», яке надає В. Мясичев (Мясичев, 2016) у своєму фундаментальному дослідженні, із підкресленням, що взаємодія є значно ширшою, бо охоплює цілі, відношення, суб'єктивні емоції, інтереси й потреби суб'єктів, які уможливають обмін знаннями і організацію спільної діяльності, у той час як спілкування виступає лише специфічною формою, умовою або процесом взаємодії.

Отже, налаштованість магістра до включення в активні форми міжособистісного спілкування проявлятиметься як розуміння ним важливості спільної праці, ті знання та вміння її організації, які включають в себе навички комунікативного характеру, тим більше вокально-хорової роботи, у якій уміння спілкуватися з людьми, налагоджувати стосунки і використовувати ці вміння для здійснення своїх художніх намірів є провідним. Окрім того, згідно з Л. Виготським та А. Мудриком, магістр музичного мистецтва має долучати до комунікативної складової соціальні установки, а саме ставитися до партнера по взаємодії як до мети, а не як до засобу, виявляючи інтерес до самого процесу спілкування, орієнтуючись до діалогу, а не монологу (Мурик, 1986, с. 41). У цьому руслі доречно навести метафору-погляд Я. Коломінського щодо важливості і співвідношення даного показника, а саме «міжособистісна взаємодія є айсбергом, а спілкування і відношення – дві його складові частини, одна з яких над водою, інша, відповідно, занурена у воду. Процес спілкування є надводною частиною, яку можна бачити (серія мовленнєвих і немовленнєвих дій). Підводна ж частина – це те, заради чого суб'єкти вступають у процес спілкування, а саме: емоції, почуття, особисті інтереси і мотиви, потреби суб'єктів» (Реан и Коломинский, 2000).

Міжособистісне спілкування магістра музичного мистецтва може відображати емоційний стан (позитивний/негативний), внутрішню та міжособистісну конфліктність, емоційну чутливість, задоволеність собою, партнером, яка впливатиме на кон'юнктивність (позитивність, схильність до зближення); індиферентність (нейтральність) та

диз'юнктивність (негативність, схильність до розділення) в сумісній діяльності (Havrilova et al., 2020).

Показником фахово-комунікативного напрямку роботи вчителів є сформованість досвіду навчально-творчої роботи з використанням засобів мультимедіа. Якщо попередній показник висвітлює налаштованість магістрантів практикувати фахові знання засобами мультимедіа, іншими словами мультимедіа постають шляхом та інструментарієм здійснення вокально-хорової діяльності, включаючи всі етапи роботи від підготовки до контролю, то даний показник більшою мірою спрямований на висвітлення сформованості досвіду як процесу або результату здійсненої роботи, саме «кінцевий варіант», орієнтований на «запуск» його в інформаційне середовище в формі творчого продукту, оформленого відповідно до цифрових шаблонів та заданих параметрів, надаючи йому ознак самобутності й самостійності.

Цей показник є необхідним та актуальним саме в сучасному світі, у якому постійно винаходяться і вдосконалюються різноманітні технічні пристрої, гаджети, з'являються нові канали комунікації, освітні платформи, проводяться різноманітні офлайн і онлайн конкурси, фестивалі, надаються художні площадки для виступів, що відображається на формах діяльності капел, колаборації реальних та віртуальних або штучних вокально-хорових колективів. Відповідно, швидкість адаптуватися до перманентних змін і вимог виявлятиме конструктивні здібності магістра – його здатність передбачати і проєктувати траєкторію розвитку реального колективу, планувати та спрямовувати музично-виконавський розвиток учнів, передбачаючи результати педагогічного впливу, урахувуючи самостійний вклад кожного з учасників, організовувати оптимальну навчальну діяльність, але і вміти робити проєкцію на вісь часу, відповідаючи його вимогам, «накладати фільтри» сучасного слухача, публіки (ураховувати пануючі емоційно-слухові та візуальні подразники) – рекламувати і афішувати виступи, транслюючи їх і розповсюджуючи в соціальних мережах. Як слушно зауважував Б. Асаф'єв, публіка відкидає те, що мляво подразнює, наповненість концертних залів є «барометром смаків», які потрібно враховувати керівнику музичного колектива (Асаф'єв, 1983).

Візуалізація, регулярні та систематичні презентації колективу або виконання окремих музичних творів відіграє наразі ключову роль, постаючи необхідним елементом творчої самореалізації, тому вміння правильно розташувати сенсорну інформацію, використовуючи засоби мультимедіа, захопити публіку з першої ноти і тримати увагу до кінця

звучання має бути присутнім у досвіді магістра музичного мистецтва. Та музика, яка пасивно сприймається, гіпнотизує почуття й заворює волю, актуальне її осягнення посилює інтенсивність переживань і розкриває перед слухачем багатий світ слухових образів (Асаф'єв, 1983).

Насиченість інформаційного середовища доволі щільна, тому сформованість досвіду магістра з використанням функціональних можливостей сучасного мультимедійного обладнання має бути обов'язковою. Ураховуючи те, що сучасна медіакультура заснована на принципах граничного індивідуалізму її користувача, викликаючи потребу в комунікаційній компенсації, досвід магістра має виявлятися в умінні ведення записів, заміток на інтерактивній дошці або сенсорній ЖК-панелі; відображенні інформації з різних джерел на візуальне обладнання; трансляції заходів, репетицій локально або в мережі Інтернет; записі виступів, конференцій або практичних занять на електронні носії чи збереження їх в архіві; дистанційному веденні навчально-творчої роботи/відеоконференцій із віддаленими учасниками; звукопідсиленні та ін.

У магістра музичного мистецтва досвід роботи має бути сформованим у таких напрямках, які, відповідно до класифікації мультимедіа засобів дослідниці Н. Новікової, об'єднані в групи за принципом функціональності, а саме: музично-освітні, навчально-ігрові та довідково-інформаційні (Новікова, 2011). Слушно відмітити спостереження І. Горбунової щодо класифікації мультимедіа засобів за видами музичної діяльності. Вона підкреслює, що найбільшу групу складають саме програми творчої спрямованості, – для створення й аранжування музичних творів/композицій (Горбунова и Чибирев, 2012). Відтак, межі досвіду музичного магістра мають охоплювати і цю ланку діяльності.

Отже, керівник творчого колективу має володіти прогресивним світоглядом, включаючи особливості пануючого інформаційно-цифрового середовища, уміти транслювати власну виконавську діяльність, вбачати насиченість інформаційного потоку (схильність до аудіоколажності; швидкість та кількість музичної інформації, яка надається за одне елементарне повідомлення джерела; норми допустимої здатності переробки її людиною та ін.), здійснювати свою самореалізацію, залучаючи та використовуючи новітні засоби мультимедіа.

Самореалізація є проявом серйозної творчої роботи, яка базується на матеріалі пізнання та практичного використання об'єктивних законів особистістю, тому практичний досвід як вихідний пункт музичної активності та самостійності магістра музичного мистецтва відображається у

фахово-проективному компоненті, розкриваючи ступінь диригентсько-хорової підготовки щодо засвоєння комплексу музично-теоретичних знань, диригентсько-технічних і вокальних умінь. Його показники демонструють різні сторони та грані актуального стану музичного «запасу», а саме: усвідомлення ролі організації музично-творчої діяльності школярів, вільне оперування музичним матеріалом, уміння визначати форми та методи вокально-хорової роботи зі школярами.

Успішність і результат музично-творчої діяльності школярів, яка є продуктом синтезу, великою мірою залежить від узгодженості дій, активності учнів, обумовленої проявами організаторської майстерності, регулюючої функції майбутнього учителя музичного мистецтва. Показник усвідомлення ролі організації музично-творчої діяльності школярів виявлятиметься в цілеспрямованому пошуку союзників і партнерів у дітях, прищепленні їм певної позиції щодо вокально-хорової роботи, спонуканні до прояву активності в процесі спільної діяльності. Також необхідним є особистісне усвідомлення магістром, тобто розуміння значущості організації цієї діяльності саме від нього, наповнення її особистісним змістом. Як зазначає А.Мудрик, «перспектива на завтра стає смыслом життя сьогодні, якщо для її досягнення необхідно вже сьогодні робити певні зусилля» (Мудрик, 1986, с. 59).

Уміння протягом репетиції концентрувати увагу учнів на потрібному елементі, зосереджувати школярів на вокально-хоровій роботі, не даючи причин відволікатися від неї, правильно визначати пріоритети та складність опанування в набутті вокально-хорових навичок, дотримуватися тактики репетиційної роботи є проявом багатогранності диригентських функцій, зокрема, організаторських здібностей. Планування робочого часу, тим більше репетиційного, розподілення фронту робіт на тривалий період, більш близький та щоденний потребує, згідно з В. Бехтеревим, найвищого рівня усвідомлення, коли людина за власним бажанням може «звітувати» собі про причини та наслідки власних дій (Бехтерев, 2019). Як тільки з'являється пасивність, інертність у роботі – це одразу відбивається на термінах оволодіння твором і майже неминуче послаблює інтерес до його задовільного, зацікавлюючого, хвилюючого та захоплюючого виконання (Нейгауз, 1967, с. 26).

Раціональне планування репетицій, всього навчального процесу, логічна організація власного часу, уміння скоординувати свою роботу з учнівським колективом позначатиметься на підготовці і здійсненні концертних виступів, їх кількості, а відтак, – і на самореалізації. Слушно підкреслює Я. Готсдінер, що «хоровий колектив – це «живий інструмент»,

який керівник не може мати в своєму розпорядженні для самостійної підготовчої роботи, тому чим менше в диригента досвіду, тим дефіцитніше для цього репетиційний час (Горбунова и Чиби́рев, 2012, с. 126). А. Козир, розглядаючи питання педагогічного керівництва шкільним хоровим колективом відмічає, що серед сукупності вмінь, необхідних для управлінської діяльності вчителя музики, «здібності до керівництва проявляються пізніше від інших здібностей», до того ж специфічні особливості, прийоми та методи управління мають суб'єктивну забарвленість, залежність від поглядів, переконань та стилю педагогічного керівництва хормейстера (Козир, 2008, с. 144).

Усвідомлення організації музично-творчої діяльності (оволодіння голосовим апаратом, тренування координації між слухом і голосом тощо) учнів, слідуючи порадам Г. Нейгауза, виявлятиметься через постановку ясної і конкретної мети, неухильне домагання повного її досягнення в роботі (Нейгауз, 1967, с. 19); надання зауважень у процесі, які мають бути «спрямованим лише на музику, на виправлення музичних недоліків виконання, на досягнення максимальної логіки, точності слуху, ясності (чим ясніша мета змісту, музики, досконалості виконання, тим ясніше вона диктує засоби для її досягнення), пластики згідно точної відповідності нотному тексту і просторового її тлумачення (Нейгауз, 1967, с. 26).

У **висновках** доцільно зазначити, що вміння визначати форми та методи вокально-хорової роботи зі школярами реалізовуватиметься через правильно обраний шлях музичної взаємодії, підбір таких «норм» і способів дій, за допомогою яких вона ефективно здійснюється, спонукає учнів до усвідомлення причин і мети співацької діяльності в далекосяжному і фактичному просторі. Водночас, організаторська діяльність включає розуміння можливостей дітей, ймовірний ступінь їх музичної обдарованості «від музично дефіцитного» до «стихійно геніального», тому магістр музичного мистецтва має охоплювати весь горизонт проявів здібностей дітей у вокально-хоровій роботі, майстерно диференціюючи учасників і грамотно залучаючи всіх до неї.

ЛІТЕРАТУРА

- Асафьев, Б. (1983). *Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании*. Л.: Музыка (Asafiev, B. (1983). *Selected articles on music education*. L.: Music).
- Бехтерев, В. Н. (2019). *Гипноз. Внушение. Телепатия*. М.: Книговек (Bekhterev, V. N. (2019). *Hypnosis. Suggestion. Telepathy*. М.: Knigovok).
- Бруно, Вальтер. (1962). О музыке и музицировании. *Исполнительское искусство зарубежных стран, 1*, 7-118 (Bruno, Walter. (1962). On music and making music. *Performing arts of foreign countries, 1*, 7-118).
- Выготский, Л. С. (1991). *Педагогическая психология*. М.: Педагогика (Vygotsky, L. S. (1991). *Pedagogical Psychology*. М.: Pedagogy).

- Havrilova, L., Kozyr, A., Ishutina, O., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. (2020). Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. *OPUS ANPPOM's Eletronic Journal*, 26 (1) (Havrilova, L., Kozyr, A., Ishutina, O., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. (2020). Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. *OPUS ANPPOM's Eletronic Journal*, 26 (1)).
- Гаврилова, Л. (2016). Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 3, 97-106 (Gavrilova, L. (2016). Interpretation of a musical work: theoretical aspects. *Teacher professionalism: theoretical and methodological aspects*, 3, 97-106).
- Горбунова, И. Б., Чибирев, С. В. (2012). *Музыкально-компьютерные технологии: к проблеме моделирования процесса музыкального творчества*. СПб.: Изд-во РГПУ им. А.И.Герцена (Gorbunova, I. B., Chibirev, S. V. (2012). *Music and computer technologies: to the problem of modeling the process of musical creativity*. SPb.: Izd-vo RGPU im. AI Herzen).
- Готсдинер, А. Л. (1993). *Музыкальная психология*. М.: МИП «NB Магистр» (Gotsdiner, A. L. (1993). *Music Psychology*. М.: MIP "NB Master).
- Князева, Г. В. (2010). Применение мультимедийных технологий в образовательных учреждениях. *Вестник ВУиТ*, 16, 77-94 (Knyazeva, G. V. (2010). Application of multimedia technologies in educational institutions. *VUiT newspaper*, 16, 77-94).
- Козир, А. В. (2008). *Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти*. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова (Kozyr, A. V. (2008). *Professionalism of Music Teachers: Theory and Practice of Formation in the System of Bagatory Education*. К.: Type of NPU imene M. P. Dragomanov).
- Коротаева, Е. В. (2013). *Основы педагогики взаимодействий: теория и практика*. Екатеринбург: Изд. УрГПУ (Korotaeva, E. V. (2013). *Fundamentals of interaction pedagogy: theory and practice*. Ekaterinburg: Ed. УрГПУ).
- Мудрик, А. В. (1986). *Учитель: мастерство и вдохновение*. М.: Просвещение (Mudrik, A. V. (1986). *Teacher: Skill and Inspiration*. М.: Enlightenment).
- Мясищев, В. Н. (1960). *Личность и неврозы*. Л.: Медицина (Myasishchev, V. N. (1960). *Personality and neurosis*. L.: Medicine).
- Нейгауз, Г. Г. (1967). *Об искусстве фортепианной игры: записки педагога*. М.: Музыка (Neuhaus, G. G. (1967). *On the art of piano playing: notes of a teacher*. М.: Muzyka).
- Новікова, Н. В. (2011). *Формування пізнавального інтересу підлітків на уроках музики засобами мультимедійних технологій* (автореф. дис. ...канд. пед. наук: 13.0.02 – теорія та методика музичної освіти). К.: НПУ імені М.П. Драгоманова (Novikova, N. V. (2011). *Formation of cognitive interest of adolescents in music lessons by means of multimedia technologies* (author's ref. Candidate of Dissertation ped. Sciences: 13.0.02 - theory and methods of music education). К.: NPU named after M.P. Drahomanova).
- Реан, А. А., Коломинский, Я. Л. (2000). *Социальная педагогическая психология*. СПб: Издательство «Питер» (Rean, A. A., Kolominsky, J. L. (2000). *Social pedagogical psychology*. St. Petersburg: Peter Publishing House).

РЕЗЮМЕ

Вэй Лимин. Профессионально-коммуникативное направление формирования творческой самореализации магистрантов музыкального искусства.

Статья раскрывает специфику профессионально-коммуникативного направления формирования творческой самореализации магистрантов музыкального искусства. Определены основные аспекты готовности магистрантов музыкального

искусства применяют профессиональные знания в практической деятельности, охватывающие умение устанавливать взаимопонимание с учащимися, общаться с ними и сотрудничать, а также распространять и внедрять в учебный процесс информационные технологии, широко использовать различные средства мультимедиа. Готовность магистрантов музыкального искусства применять профессиональные знания при проведении производственной практики включает активные формы межличностного общения, а также сформированность опыта учебно-творческой работы с использованием инновационных методов, средств и приемов.

Ключевые слова: магистранты музыкального искусства, творческая самореализация, практическая деятельность, профессионально-коммуникативное направление, готовность, средства мультимедиа.

SUMMARY

Wei Liming. Professional-communicative direction of creative self-realization formation in masters of musical art.

The article reveals the specifics of the professional-communicative direction of creative self-realization formation in masters of musical art. The main aspects of readiness of the masters of musical art to apply professional knowledge in practical activities are identified, including the ability to establish mutual understanding with students, communicate with them and cooperate, as well as disseminate and implement information technology, widely use various multimedia tools. The readiness of the masters of musical art to apply professional knowledge during internships includes active forms of interpersonal communication, as well as the formation of experience of educational and creative work using innovative methods, tools and techniques.

Key words: masters of musical art, creative self-realization, practical activity, professional-communicative direction, readiness, means of multimedia.

УДК 37.036.004:78

Павло Кауров

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ORCID ID 0000-0001-6208-4535

DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/246-256

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ СКРИПКОВОГО ВИКОНАВСТВА В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті здійснено науково-теоретичне обґрунтування й розкрито особливості та шляхи впровадження оптимальних педагогічних умов формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Педагогічні умови схарактеризовані в аспекті їх спрямованості на творчо-інтелектуальний, фаховий розвиток студентів, а також на їх здатність до оволодіння інноваціями в галузі інформаційно-комунікаційних технологій.

Основними педагогічними умовами формування досвіду скрипкового виконавства в майбутніх учителів музичного мистецтва із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій визначено: педагогічне стимулювання спрямованості скрипкової підготовки майбутніх учителів музики на оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями; педагогічне забезпечення інформаційної основи скрипкової підготовки в якості важливого чинника інтеграції